

Sygn. akt: I C 645/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Gawłowska-Sobusiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Warchał

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2018 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa E. D. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G.

przeciwko D. M.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. koszty procesu między stronami wzajemnie znosi.

Sędzia

SR Agata Gawłowska - Sobusiak

Sygn. akt I C 645/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 16 stycznia 2018 r.

Powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanej D. M. kwoty **4 815,42 zł** z odsetkami ustawowymi liczonymi od tej kwoty od dnia 19 listopada 2016 r do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu oraz w dalszym piśmie procesowym powód podniósł, że pozwana zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka (...) w K. w dniu 22 września 2015r. umowę pożyczki nr (...). Pozwana zawierając umowę pożyczki wyraziła chęć spłaty na warunkach określonych w umowie tj. obsługi w miejscu zamieszkania („pakiet komfort”). Wysokość wynagrodzenia za to świadczenie została określona w umowie. Nadto powód dodał, że opłata za „pakiet komfort” stanowiła jedyne świadczenie pobierane od konsumenta w związku z

udzieleniem pożyczki i stanowiła całkowity jej koszt. Od pożyczki nie były pobierane dodatkowe opłaty takie jak np. odsetki czy prowizje.

Dalej powód podniósł, że wierzytelność wynikająca z opisanej umowy została sprzedana przez pierwotnego wierzyciela na rzecz powoda, a to na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 1 października 2015r.

Powód wyjaśnił, że na dochodzoną pozwem wierzytelność składają się: kapitał w kwocie **288,57 zł**, skapitalizowane odsetki naliczonych za okres od powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia wniesienia pozwu w kwocie **7,15 zł**, opłata za opcjonalny „pakiet komfort” w kwocie **4 519,70 zł**.

Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 3 kwietnia 2017r. sygn. akt VI Nc-e 2109151/16 zobowiązał pozwaną do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami oraz kosztami procesu.

Pozwana D. M. w określonym terminie złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty.

W sprzeciwie oraz na rozprawie pozwana nie negowała faktu zawarcia umowy pożyczki, ale miała zastrzeżenia co do kwoty pożyczki w zakresie opłaty za obsługę domową tj. „pakiet komfort”. Pozwana podkreślała, że wywiązywała się z obowiązku spłaty pożyczki, wpłacając kwoty rat na rzecz przedstawiciela pierwotnego wierzyciela S. K. i jego żony. Od września 2016r. przedstawiciel ten nie przekazywał kwot do pożyczkodawcy. Następnie pozwana zarzuciła, że obsługa umowy pożyczki w jej domu nie była nigdy wykonywana.

Ostatecznie pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana D. M. zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka (...) w K. w dniu 22 września 2015 r umowę pożyczki gotówkowej nr (...) ((...)). Na podstawie tej umowy pozwana otrzymała kwotę **3 000,00 zł** (całkowita kwota pożyczki). Dodatkowo, pozwana zgodnie z umową wyraziła wolę skorzystania z opcjonalnego „pakietu komfort”, za który została obciążona kwotą **4 890,00 zł**. Zatem całkowita kwota do zapłaty wynosiła 7 890,00 zł.

W umowie ustalono, że spłata całego zadłużenia nastąpi w ciągu 78 tygodni, w ratach po 101,15 zł tygodniowo.

Zgodnie z ogólnymi warunkami umowy pożyczki, niespłacenie raty pożyczki i odsetek w ustalonym terminie powodowało powstanie zadłużenia przeterminowanego, od którego pobierane były odsetki w wysokości 4-krotności obowiązującej stopy lombardowej NBP, które w umowie zostały określone na poziomie 0%.

W przypadku braku wpłat w terminie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, Bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, po uprzednim wezwaniu pozwanej do zapłaty zaległych rat lub ich części, w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Dowód:

- ***umowa pożyczki gotówkowej nr (...) (...) z dnia 22 września 2015r k. 29-30,***
- ***wniosek o pożyczkę gotówkową z dnia 22 września 2015r. k. 31.***
- ***druk rozliczenia do umowy nr (...) k. 54,***
- ***przesłuchanie pozwanej k. 55-56.***

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka (...) w K. umową sekurytyzacji z dnia 1 października 2015r. dokonała przelewu wierzytelności wynikającej z opisanej umowy pożyczki na rzecz powoda. Jednocześnie pismem z

dnia 12 października 2015r. powiadomiono pozwaną, aby kolejne raty pożyczki regulowała w dotychczasowy sposób, zaś te zostaną przekazane w całości na rzecz cesjonariusza.

Dowód:

- umowa sekurytyzacji nr (...) z dnia 1 października 2015r. z wykazem wierzytelności k. 37-39,

- pismo informacyjne o przelewie wierzytelności z dnia 12 października 2015 k. 32.

Powód pismem z dnia 19 lipca 2016 r. wzywał pozwaną do zapłaty zaległych rat pożyczki w łącznej kwocie 1 244,40 zł w terminie do dnia 26 lipca 2016r.

Wobec braku zapłaty, powód pismem z dnia 3 sierpnia 2016r. wezwał pozwaną do uregulowania zadłużenia w kwocie 2 896,61 zł do dnia 10 sierpnia 2016r. pod rygorem rozpoczęcia biegu 30-dniowego okresu wypowiedzenia umowy od tej daty.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 19 lipca 2016r. wraz z tabelą zaległych rat k. 33-34.

- wypowiedzenie umowy z dnia 3 sierpnia 2016r. wraz z tabelą zaległych rat k. 35-36.

Ostatecznie, na dzień 12 września 2016r. pozwana uregulowała raty z tytułu pożyczki na łączną kwotę **3 083,00 zł.**

Dowód:

- druk rozliczenia do umowy nr (...) k. 54.

Pozwana podpisując przedmiotową pożyczkę nie zwracała uwagi na jej postanowienia. Postanowienie dotyczące opcjonalnego „pakietu komfort” zostało włączone do umowy bez wyraźnej zgody pozwanej, nie było to z nią uzgadniane. Informacja o obsłudze pożyczki poprzez przedstawiciela została pozwanej przekazana przez pracownicę pożyczkodawcy podczas podpisywania umowy. Pozwanej przekazano także numer telefoniczny do przedstawiciela firmy, który miał odbierać raty w domu pozwanej. Pozwana nawiązała kontakt telefoniczny z osobą wyznaczoną do odbioru rat, jednak ostatecznie sama zgłaszała się do punktu pożyczkowego w B., dokonując wpłat. Zdarzało się też, że przedstawiciel odbierał pieniądze w umówionym wcześniej z pozwaną miejscu, jednak nigdy nie miało to miejsca w domu pozwanej.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej k. 55-56.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w pierwszej kolejności w oparciu o wyżej wymienione dokumenty.

Dokumenty w postaci: umowy pożyczki, wniosku o udzielenie pożyczki, druku rozliczenia wpłat do umowy, umowy cesji, wypowiedzenia umowy, zawiadomienie o przelewie wierzytelności, wezwania do zapłaty jako dokumenty prywatne, stanowiły dowód tego, że osoba, która je podpisała złożyła oświadczenia w nich zawarte. Ich wiarygodność nie była kwestionowana.

Sąd dał wiarę przesłuchaniu pozwanej D. M. dotyczącym okoliczności spłaty pożyczki. Zeznania te Sąd uznał za spontaniczne, szczerze i przekonujące.

Pozostały materiał dowody tj. dokumentacja medyczna pozwanej, nie miał znaczenia dla rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Sąd zważył co następuje:

W przedmiotowej sprawie powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanej D. M. kwoty **4 815,42 zł** wynikającej z umowy pożyczki, a to:

- kapitał w kwocie **288,57 zł**,

- skapitalizowane odsetki naliczone za okres od powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia wniesienia pozwu w kwocie **7,15 zł**,

- opłata za „pakiet komfort” w kwocie **4 519,70 zł**.

Pozwana nie negowała faktu zawarcia umowy pożyczki, ale wniosła o zmniejszenie kwoty zadłużenia w związku z nierzetelną realizacją umowy w zakresie obsługi w domu, a konkretnie pomniejszenie zadłużenia o opłatę za „pakiet komfort”.

Jak wynika z umowy pożyczki pozwana zobowiązana była do spłaty kwoty 7 890,00 zł, na którą składały się tylko dwa elementy, a to: kapitał w kwocie 3 000,00 zł oraz opłata za tzw. „pakiet komfort” w kwocie 4 890,00 zł. Umowa nie przewidywała w zasadzie żadnych innych opłat, a ponadto ewentualne odsetki karne określono na poziomie 0%. Spłata miała nastąpić w 78 ratach tygodniowych po 101,15 zł każda.

Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Gdy dający pożyczkę zastrzegł wynagrodzenie za korzystanie z kapitału w postaci odsetek lub udziału w zysku osiąganym przez biorącego w związku z używaniem przedmiotu pożyczki, to wówczas mowa jest o odpłatnym charakterze pożyczki (J. Gudowski, Komentarz do art. 720 kc [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom V. Zobowiązania. Część szczegółowa (red.), Bielska-Sobkiewicz T., Ciepła H., Drapała P., Sychowicz M., Trzaskowski R., Wiśniewski T., Żuławska C. WKP 2017).

Powód w piśmie z dnia 17 listopada 2017r. (k. 42) wskazał, iż opłata w ramach „pakietu komfort” obejmuje wynagrodzenie pożyczkodawcy za wykonanie świadczenia polegającego na obsłudze pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkodawcy. Nie ulegało wątpliwości, że chodzi tu o usługę polegającą na tym, że przedstawiciel firmy pożyczkowej miał przychodzić do domu pozwanej i osobiście odbierać raty (tzw. dług odbiorczy). Dalej w piśmie powód podał, że pakiet obejmuje wynagrodzenie za zewnętrzną obsługę spłat i monitorowanie ich terminowości, nie podając jednak szczegółowo, czy to sformułowanie odnosi się do odrębnych względem wyżej wskazanej czynności, które nie były wykonywane w miejscu zamieszkania pozwanej np. monit telefoniczny przedstawiciela firmy. Zatem, uznać należy, że całość opłaty za „pakiet komfort” dotyczyła pokrycia kosztów ponoszonych przez pożyczkobiorcę na realizację odbioru długu w domu pozwanej.

Pozwana podała, że w rzeczywistości to ona sama zgłaszała się do punktu pożyczkowego celem uregulowania rat, nigdy natomiast przedstawiciel firmy pożyczkowej nie był w jej domu po odbiór pieniędzy. Celem weryfikacji tych twierdzeń, Sąd wezwał pełnomocnika powoda o podanie imion i nazwisk osób, które obsługiwały pożyczkę pozwanej w miejscu jej zamieszkania pod rygorem negatywnych skutków dowodowych (k. 50,53 akt sprawy). W określonym terminie powód nie przedstawił żądanych informacji.

Obowiązek przedstawienia wyjaśnień co do okoliczności sprawy spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc).

Skoro powód nie przedstawił dowodów wskazujących na to, że raty w rzeczywistości odbierane były przez przedstawiciela pożyczkobiorcy, a później ewentualnie powoda, w domu pozwanej, to nie można było uznać, że to

świadczenie zostało wykonane zgodnie z umową. Do akt został dołączony dokument „Druk rozliczenia do umowy nr (...)”, który obrazuje daty i kwoty wpłacane przez pozwaną na poczet rat z umowy pożyczki. Przy każdej z odnotowanych wpłat widnieje podpis przedstawiciela. Niemniej jednak, z powyższego dokumentu nie można wnioskować, że przedstawiciel pobierał te wpłaty w miejscu zamieszkania pozwanej.

Odbiór pożyczki w domu to konkretne świadczenie, związane z podejmowaniem przez przedsiębiorcę określonych czynności tj. odbiorem rat w miejscu zamieszkania konsumenta, i nie jest wynagrodzeniem za korzystanie z cudzego kapitału. Koszt tego rodzaju obsługi pożyczki jest kosztem związanym z wykonaniem określonego punktu umowy, a nie z jej zawarciem. Tak więc, gdy przedstawiciel firmy udzielającej pożyczki nie stawił się u pozwanej, która sama zgłasza się do punktu pożyczkowego, celem wpłaty kolejnych rat, to poprzednik powoda, a później powód, nie ponosili żadnych kosztów. Tym samym nie może żądać ekwiwalentu w postaci zapłaty ceny za wykonana usługę.

Postępowanie dowodowe wykazało, że pozwana spłaciła z tytułu umowy pożyczki łącznie kwotę 3 083,00 zł, a skoro kapitał wynosił 3 000,00 zł – i był to jedyny obok „pakietu komfort” element tej umowy – to należy stwierdzić, że pozwana pożyczkę spłaciła w całości.

W tym stanie rzeczy na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

Dodatkowo warto odnieść się do stanowiska powoda przedstawionego w piśmie z dnia 17 listopada 2017r. (k. 42 i nast.) gdzie wskazano, że opłata z tytułu „pakietu komfort” miała stanowić jedyne świadczeniem pobierane od konsumenta w związku z udzieleniem pożyczki i stanowiła jej całkowity koszt, albowiem pożyczkodawca nie pobierał już żadnych innych opłaty takich jak odsetki czy prowizje. Tworzy to wrażenie, że kwota za rzeczony pakiet miała stanowić pewną rekompensatę za brak opłat związanych z korzystaniem przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych pożyczkodawcy takich jak np. opłata przygotowawcza, prowizja czy też odsetki umowne. W takim przypadku można by mówić o abuzywności, a tym samym nieważności, postanowień umowy pożyczki przewidujących opłatę za „pakiet komfort” w oparciu o art. 385¹ k.c. Umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę, tak aby nie stanowić ukrytego źródła zysku. Wysokość opłaty za obsługę w domu powinna być ekwiwalentna względem wartości usługi świadczonej przez przedsiębiorcę, co podkreśla Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta (m.in. Decyzja Prezesa UOKiK z dnia 21.10.2013r. Nr- 30/13, z dnia 29.12.2017 nr 08/2017). W przedmiotowej sprawie opłata za „pakiet komfort” przewyższa kapitał, stanowiąc 163% jego kwoty. Nadto, z przesłuchania pozwanej wynika, że przedmiotowy pakiet został jej niejako narzucony. Nie miała ona faktycznej możliwości zadecydowania, czy chce z niego skorzystać, a więc fakultatywność tego zapisu miała charakter fikcyjny.

Z drugiej strony pożyczkodawca mógł świadomie nie skorzystać z instytucji odsetek, których wysokość była wówczas ograniczona przepisem art. 359 § 2¹ k.c., by ustalić dla siebie opłatę za „pakiet komfort”, która w ówczesnym stanie prawnym nie była niczym limitowana. Należy przypomnieć, że art. 36a–36d ustawy o kredycie konsumenckim wprowadzono dopiero na podstawie nowelizacji z dnia 5 sierpnia 2015 r., z mocą obowiązująca od dnia 11 marca 2016 r. Tą drogą nałożono na pozwaną obowiązek uiszczenia kwoty stanowiącej 163% kapitału. W taki wypadku należałoby rozważyć, czy postanowienia umowy pożyczki jako mające na celu obejście bezwzględnie obowiązujących przepisów o odsetkach maksymalnych są dotknięte sankcją nieważności w oparciu o art. 58 § 1 kc.

Z uwagi jednak na to, że usługa polegająca na obsłudze pożyczki w domu pozwanej w ogóle nie została wykonana, Sąd odstąpił od dalszych rozważań w powyższym zakresie

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc. Pozwana wygrała proces, ale nie poniosła żadnych kosztów. Wobec powyższego koszty procesu między stronami zostały wzajemnie zniesione.

SSR Agata Gawłowska- Sobusiak

